

Pozměňovací návrh poslance Víta Kaňkovského ke ST 287 – vládnímu návrhu
zákona o státním rozpočtu pro rok 2019

Vládní návrh zákona o státním rozpočtu pro rok 2019 se navrhuje upravit takto:

1/ Kapitola 335 Ministerstvo zdravotnictví - zvýšit výdaje na specifický ukazatel Zdravotnické programy o 20 000 000 Kč, které budou použity na navýšení financování Programu „Národní program zdraví – projekty podpory zdraví“

2/ Kapitola 398 Všeobecná pokladní správa - snížit výdaje kapitoly 398 Všeobecná pokladní správa ve specifickém ukazateli „Vládní rozpočtová rezerva“ o částku 20 000 000 Kč

Odůvodnění:

Primární prevence nemocí je zásadním úkolem zdravotnické politiky každého vyspělého státu. Je velmi smutným zjištěním, že Česká republika v tomto ohledu výrazně zaostává za ostatními evropskými zeměmi a navíc má jak finanční, tak politická podpora primární prevence sestupný trend.

Efektivní primární prevencí a podporou zdraví lze bezpochyby snížit existující národohospodářské ztráty působené nemocemi a předčasnými úmrtími, a to jak ztráty přímé (náklady na léčení nemocí), tak ztráty nepřímé (ztráty na produktivitě, spotřebě, výplaty nemocenského a sociálního pojištění apod.). V tomto kontextu je nutno podotknout, že náklady na zdravotní péči v posledních desetiletích kontinuálně rostou jak na národní, tak celosvětové úrovni. Výdaje na léčbu chronických onemocnění představují celosvětově (nevyjímaje ČR) hlavní zátěž zdravotnických rozpočtů, přičemž vzniku většiny chronických onemocnění (některé zdroje uvádějí až 80 %) lze předcházet právě prostřednictvím primární prevence. Na základě výše uvedeného a literárně dokumentovaných údajů lze shrnout, že finanční prostředky vynaložené na primární prevenci jsou násobně menší než primární a sekundární národohospodářské ztráty působené nemocemi a předčasnými úmrtími, kterým lze primární prevencí předcházet. Jinak řečeno, intervenční aktivity realizované v rámci primární prevence se z hlediska Cost – benefit ratio jeví jako vysoce nákladově efektivní. Snižování nákladů na primární prevenci se pak logicky jeví jako nedůvodné a kontraproduktivní, neboť snížením výdajů na primární prevenci z povahy věci vzrostou násobně náklady na léčbu chronických onemocnění a výsledná ekonomická bilance bude vždy negativní. V tomto bodu je nutno uvést, že výskyt nadváhy a obezity (a chronických onemocnění, u nichž je nadváha a obezita hlavní příčinou), které jsou předmětem primární prevence, má v dlouhodobém horizontu v ČR vzestupnou tendenci.

Na příkladu severovýchodních zemí jako je Švédsko, Finsko či Norsko, ale i dalších zemí lze ukázat, jak dlouhodobá a efektivně vedená primární prevence nemocí může výrazným způsobem zlepšit délku dožití populace a co je ještě zásadnější, tak primární prevence zlepšuje kvalitu zdraví populace – výrazným způsobem prodlužuje tzv. délku života ve zdraví, tedy to období života, kdy člověk nesužuje žádné závažnější onemocnění. A bohužel v tomto parametru Česká republika za vyspělými zeměmi výrazným způsobem zaostává. A je zde třeba říci, že ani sebekvalitněji vedená zdravotní péče není schopna kvalitu zdraví populace už výrazněji pozitivně ovlivnit. Znamená to

tedy, že ani při kvalitní zdravotní péči dokážeme prodloužit délku dožití populace, ale nikoliv délku života ve zdraví.

Národní program zdraví – projekty podpory zdraví je důležitým nástrojem MZ ČR pro naplňování vybraných cílů a priorit dokumentu „Zdraví 2020 – Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí“ (dále jako „Zdraví 2020“) a jeho akčních plánů. Dotační program NPZ – PPZ je rovněž důležitým nástrojem pro naplňování cílů dokumentu „Koncepce hygienické služby a primární prevence v ochraně veřejného zdraví“ (MZ ČR, 2013), dokumentu „Národní strategie protidrogové politiky“ na příslušné období, dokumentu „Strategie bezpečnosti potravin a výživy 2014 – 2020“ a dále pro naplňování dalších dlouhodobých anebo aktuálních priorit MZ ČR v oblasti podpory zdraví a primární prevence. Základním cílem dotačního programu NPZ – PPZ je zlepšit zdravotní stav populace ČR, snížení výskytu nemocí a předčasných úmrtí, kterým lze předcházet, podpora aktivního vztahu obyvatel ke zdraví, výchova ke zdravému životnímu stylu a odpovědnosti za vlastní zdraví, a to prostřednictvím podpory realizace projektů primární prevence zaměřených na ozdravení výživy a optimalizaci pohybové aktivity, zejména prevenci nadváhy a obezity, prevenci užívání tabáku a alkoholu, primární prevenci infekčních onemocnění a snížení výskytu různých rizikových faktorů v intervenovaných populačních skupinách ovlivňováním způsobu života cílových skupin populace ve vztahu ke zdraví a zlepšením podmínek prostředí, ve kterém lidé žijí či pracují.

Jedná se o tematické oblasti intervence, které jsou z hlediska zachování a zlepšení stavu zdravotního stavu obyvatel ČR dlouhodobě prioritní a stěžejní.

Stagnující finanční podpora primární prevence i absence jednotné a účinné metodiky její aplikace jsou výrazným rizikem pro zdravotní stav české populace.

Považuji proto za nutné posílit rozpočet Národního programu zdraví – projekty podpory zdraví“ o 20 000 000,-Kč, které budou určeny na projekty primární prevence nemocí a zároveň vyzývám Ministerstvo zdravotnictví k urychlené přípravě krátkodobé i dlouhodobé koncepce primární prevence nemocí v ČR a příslušné jednotné a účinné metodiky její aplikace.

Předkládá:

MUDr. Vít Kaňkovský

Praha 5.12.2018